

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ

လၢယုၤလံ ၁၁၊ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 22-32-I1

ဒုပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၢ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ- ကွဲးမုၢ်သးနံၣ်အိၣ် (၁၅) တဂၤ ပၢ်ဖျါထီၣ် ဘၣ်ဃး ကွဲးမုၢ်တံၣ်တဂၤ အသွံၣ်ထံးမုၢ်ခွါတၢ်မၤပယွဲအီၤ

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါတဘျီအံၤဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးဖဲ လၢနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၂၀၂၁နံၣ် လၢနီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၣ်၊ ဒုပျၢ်ယၢ် ကီၢ်ရၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၂၆သီ၊ ၂၀၂၁နံၣ် မုၢ်ဟါလီၤအဆၢကတီၢ် ပိၣ်မုၢ်ဖိအိၣ် (၁၅) နံၣ် အမံၤမ့ၢ် နီၣ်ဝ--- အိၣ်လၢ c--- သဝီ၊ ထၢဝၣ်လီၤကရၢ်၊ ကီးတရံးကီၢ်ဆၣ်၊ ဒုပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၢ် ပၢ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃး ဆ--- တီၤထီၣ်ကွဲးမုၢ် တံၣ်တဂၤ လၢအမံၤမ့ၢ် ဖ--- အအိၣ်ဖဲ အ--- သဝီ၊ နီၣ်တီၤပျၢ်ကရၢ်၊ နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၣ် ဒုပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၢ်န့ၣ် မၤပယွဲအီၤ လၢသွံၣ်ထံးမုၢ်ခွါအဖီခိၣ် ဖဲအဝဲမၤဖိသုၣ်ပိၣ်မုၢ်တဂၤဒီးအသကိးမုၢ်ဖိခဲဂၤ မၤစၢၤအီၤလၢ ကအိးသဲးသုၣ်ဘၣ်ဖဲအဟံၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခဲ ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ ဖိသုၣ်မုၢ်ဖိလၢအတူၤဘၣ်တၢ်တဂၤ ကမၤလိကတၢ်ကွဲးမုၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အခိၣ်ထံး လီၤဂၢၢ်ဒ် တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ခိၣ်ဆူ လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ် အဟံၣ်ဖိသီဖိတဖၣ် မၤတၢ်ဆၢတဲၣ်လၢ တအဲၣ်ဒီးလူၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကွဲးတကပၤစၢၤကီး အိၣ်ခိးဝဲ လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ကမၤတၢ်ဆၢတဲၣ် တချုးလၢ အဝဲသုၣ်မၤတၢ်ဆၢတဲၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သန့ကွဲး ပုၤမၤပယွဲတၢ် ဖ---န့ၣ် အတၢ်မၤလံာ် ဃံးဃၢ်ကတၢ်ကွဲးအခါ ဟးထီၣ်လၢကွဲးလၢကွဲးန့ၣ်လီၤ.¹

(၁) တပတီၢ်- တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ကဲထီၣ်သးအကလုာ်	သွံၣ်ထံးမုၢ်ခွါတၢ်မၤပယွဲ
တၢ်ကဲထီၣ်သးမုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီ	လၢနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၂၆သီ၊ ၂၀၂၁နံၣ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရၢ်, ကီၢ်ဆၣ်,	အ--- သဝီ၊ နီၣ်တီၤပျၢ်ကရၢ်၊ နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၣ်၊ ဒုပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၢ်

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲလၢ လံာ်ဟ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤဖဲ (လၢဖျါတြၢ်အါရံၤ ၂၀၂၂ နံၣ်) အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆၢဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ လီၤကဝီၤပုၤမၤသကိးတၢ်တဂၤ ဖဲ (ဒုပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၢ်) အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤ လၢကညီဂွၢ်ဝီခွဲးယၢ်ကရၢ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤသၢတၢ်မၤဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးပုၤဂွၢ်ဝီခွဲးယၢ်လၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်ဒုသဝီပုၤ ဘၣ်ဒီးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၤကဝီၤပုၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၤဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲ လီၤတံၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအီၤလၢအဝဲနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲလၢ တၢ်ကွဲးရဲပုၤအထီၣ်အီၤ ဖဲ ပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ရၣ်)	
----------	--

ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ	
မံၤ	နီၢ်ဝ---
သးနံၣ်	၁၅ နံၣ်
မုၢ်/ ခွါ	မုၢ်
ကလုာ်	ကညီ
ဟံၣ်ဖိယိဖိ အိၣ် / တအိၣ်	တအိၣ်
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	ကိၣ်ဖိ
တၢ်ဘျီၣ်တၢ်ဘါ	ဘါသီခါ
တၢ်ဟံးမူဒါ/ လီၢ်လၢ	သဝီဖိ
အိၣ်ဆိးဒူသဝီ	င--- သဝီ၊ ထၢတၢ်လီၤကရူၢ်၊ ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ်၊ ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်

ပုၤလၢအမၤအၢပယွဲတၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ			
မံၤ	သးနံၣ်	လီၢ်လၢ	အိၣ်ဆိးဒူသဝီ
ဖ---	၅၄နံၣ်	ကိၣ်ကမံးတံၣ်	အ--- သဝီ၊ နိၣ်တီၤပျၢ်ကရူၢ်၊ နိၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၣ်၊ ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်

(၂) တပတီၢ်- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကံၢ်အစီ

၁. ရဲၣ်ပုၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ တဆိဘၣ်တဆိတက့ၢ်.
ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိ သ့ၣ်ညါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်ခီဖျိ နီၢ် ရ--- သရၣ်မုၢ်သိၣ်လိတၢ်ဖဲ ကိၣ် ဟ--- (လီၢ်ကဝီၤကိၣ်အဂၤတဖျါ) လၢအအိၣ် ဟ--- သဝီ၊ နိၣ်တီၤပျၢ်ကရူၢ်၊ နိၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၣ်၊ ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဲတၢ်ဒီး သရၣ်မုၢ်ခံၣ်လၢအသိၣ်လိတၢ်ဖဲ ဆ--- တီၤထီၣ်ကိၣ်(ကိၣ်လၢပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ထီၣ်အိၣ်)အိၣ်လၢ အ--- သဝီ၊ နိၣ်တီၤပျၢ်ကရူၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ တဲသကိးတၢ်ဒီးပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဒီး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အမိန့ၣ်လီၤ.

၂. ကွဲးနီၣ်ပုၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတဂၤစၢ်စၢ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.
ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ၊ အမိၢ်ဒီး သရၣ်မုၢ်ခံၣ် (နီၢ်ယ--- ဒီးနီၢ်ပ---) လၢ သိၣ်လိတၢ်လၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ကိၣ်အိၣ်ဖဲ အ--- သဝီန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအံၤ တဲဘၣ် ပုၤလၢအဘူးဒီးအီၤတဖၣ်ဘၣ်သး တၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ.

(၃) တပတီၢ်- ဟံးဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပွဲၤပွဲၤတက့ၢ်

ဟံးဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပွဲၤပွဲၤတက့ၢ်.

နီၣ်ဝ--- လၢအအိၣ်ဖဲ င--- သဝီ၊ ထၢဝၢ်လီၤကရူၢ်၊ ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ်၊ ဒုပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ် (အမၤလိတၢ်ဖဲ နီၣ်တီၤပျၢ်ကရူၢ်၊ နီၣ်တကီၢ်ဆၣ်၊ ဒုပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်) ပၤဟံးဖျါထီၣ် ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) ဘၣ်ဃး တၢ်ကဲထီၣ်သး ဖဲလၢနီၣ်ဝဘၢၣ် ၂၆သီ၊ ၂၀၂၁ နီၣ် မ့ၢ်နီၣ်အဆၢကတီၢ် ဆ--- တီၤထီၣ်ကွဲးတံၢ်တဂၤ လၢအမံၤမ့ၢ် ဖ---၊ ပိၣ်ခွဲးသးပုၤသးနီၣ်အိၣ် (၅၄) နီၣ်တဂၤ လၢအအိၣ်ဖဲ အ--- သဝီ၊ နီၣ်တီၤပျၢ်ကရူၢ်၊ နီၣ်တကီၢ်ဆၣ်၊ ဒုပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ် အသွၣ်ထံးမုၢ်ခွဲးတၢ်မၤပယုၤအီၤ အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ဝ--- စံးဝဲလၢ ဖဲလၢနီၣ်ဝဘၢၣ် ၂၆သီ၊ ၂၀၂၁နီၣ်န့ၣ် အဝဲလဲၤပိၣ်အသကိးမုၢ်ဖိခံၣ်အခံၣ်လၢ ဆ--- တီၤထီၣ်ကွဲးတံၢ်တဂၤ ဖ---အဟံၣ် ဖဲကွဲးကမံးတံၢ်တဂၤအံၤ မၤအဝဲသ့ၣ်လၢကလဲၤအိးစၢၤ သဲးသ့ၣ်ဘၣ်လၢအဟံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွဲးကမံး တံၢ်တဂၤန့ၣ်တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကိၣ်ပုၤလၢ အတၢ်မၤအဘူးအလဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွဲးမုၢ်ဖိသၢဂၤ အံၤအိၣ်လၢ ဆ--- တီၤထီၣ်ကွဲး တံၢ်ခွဲးန့ၣ်လီၤ (တံၢ်ခွဲးအံၤအိၣ်လၢ ဆ--- တီၤထီၣ်ကွဲးကရၢၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ).

ဖဲလၢနီၣ်ဝဘၢၣ် ၂၆သီ၊ ၂၀၂၁နီၣ် ဟၢလီၤခီအဆၢကတီၢ် ကွဲးကမံးတံၢ်လၢအမ့ၢ် ဖ--- လဲၤပိၣ်စီၢ် ကွဲးမုၢ်ဖိသၢဂၤလၢ ဆ--- တီၤထီၣ်ကွဲးတံၢ်ခွဲး ဒီး လဲၤကိးအဝဲသ့ၣ်လၢ ကမၤတၢ်လၢအဟံၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်ဝ--- ပၤဟံးဖျါထီၣ်ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ် သၢ ဂၤလၢၢ် အိးစၢၤသဲးသ့ၣ်ဘၣ် စုၤကိးန့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်ဝံၤစဲၤခံအယီၤ အဝဲသ့ၣ်မံၤတၢ်ဖဲကွဲးကမံးတံၢ်တဂၤ အဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွဲးမုၢ်ဖိသၢဂၤ မံၤတၢ်တနၤလၢ ဒီးပုၤတပူၤယီၤ (ဃုၣ်ဒီးဖိသ့ၣ်ပိၣ်မုၢ် ၁၅နီၣ်တဂၤ၊ လၢအအိၣ်ဖဲအ--- သဝီ)န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်နီၣ်ဝ--- တခီ မံၤဝဲပိၣ်မုၢ်ဖိအဂၤ တဖၣ်အကဆူးန့ၣ်လီၤ. နီၣ်ဝ--- ပၤဟံးဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ဖဲဖးဖိမုၢ်အဆၢကတီၢ် အတူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢတၢ်ဂီၢ်အသးဒီး ယၢ်လၢအလူး ဃာ်ဝဲတဘျီန့ၣ် တၢ်တွံၢ်လီၤအီၤဖဲ အမံၤကမုၢ်သးဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တူၢ်ဘၣ်ဒ်သိး တၢ်ဟဲဖီၣ်ကလၢၢ်အကံၢ်ဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. အခိၣ်ထံးန့ၣ် ဆိကမိၣ်ဝဲလၢတၢ်အံၤမ့ၢ်သးမံၣ်ညီၤ ဘၣ်ဆၣ်လၢခံသ့ၣ်ညါဝဲလၢအမ့ၢ်ပုၤစုတကပၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲဖီၣ်ထီၣ် အမုၢ်ဘံးအဆၢကတီၢ် စုလၢအဖီၣ်အီၤန့ၣ်ထုးကွံၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ ဖိသ့ၣ်မုၢ်ဖိတဂၤန့ၣ် အိးထီၣ်အမုၢ်ဘံးဒီး လုကွံၢ်ဝဲအခါ ထံၣ်ဝဲကွဲးကမံးတံၢ် ဆုၣ်နီၤလၢယီၤသွါဖိလၢတပတီၢ်ဖျါထဲအချၢန့ၣ်လီၤ. အထံၣ်ဝဲလၢ ကွဲးကမံးတံၢ်တဂၤန့ၣ် တသိးဆုကၤဘၣ်ဒီး ကူသိးထဲဖျါခံဖုၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ အဝဲမၤသံအမုၢ်ဘံးဒီး က့ၤမံၤကဒါက့ၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအပျံၤတၢ် အယီၤ ဒီတနၤအမံၤတန့ၢ်ဘၣ်. အစံးဝဲလၢ “ယသးတမုၢ်နီၣ်တစဲးဘၣ်”.

လၢခံတသီဂီၤခီန့ၣ် ဖိသ့ၣ်မုၢ်ဖိဒီးအသကိးမုၢ်အဂၤတဖၣ် ဆဲးမၤတၢ်မၤဘၣ်ဆၣ် အသးတအိၣ်မၤတၢ်လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဆိကမိၣ်က့ၤတၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအီၤဒီး ပၤအမဲၣ်ထံတန့ၢ်လၢၤဘၣ် အဆၢကတီၢ် အဝဲတဲဘၣ် အသကိးမုၢ်ဖိတဖၣ်လၢ အဝဲအဲၣ်ဒီးမၤအဝဲသ့ၣ်က့ၤလၢဟံၣ်ခွဲးခဲလၢၢ်န့ၣ်လီၤ. တချုးလၢ အဝဲသ့ၣ်က့ၤလၢ အကွဲးဒီးဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်

တၢ်မၤအဘူးအလဲ တၢ်ဂၤ (၁,၀၀၀) ကွဲးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကွၢ်လၢ ဆ--- ကို ဖဲ မုၢ်ထူၣ် (၁:၃၀) အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသုၣ်မုၢ်ဖိလၢ အတူၢ်ဘၣ်တၢ်တၢ်ဂၤ တဲဘၣ်အသကိးမုၢ်ဖိတၢ်ဂၤလၢ အအိၣ်သဝီတဖျါၣ်ဃီဖဲအဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ဆူကို အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲမုၢ်နီၤဝဲန့ၣ် ဟါခီအဆၢကတီၢ် အဝဲကိးအမိလၢလီၤတဲစိပူၤဒီး ဂီၤခီ ဖဲ နီၣ်ဝဲဘၣ် ၂၈၁၊ ၂၀၂၁ နီၣ်န့ၣ် အမိလဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီးအီၤဖဲ အကိုန့ၣ်လီၤ. အမိထံၣ်လိာ်သးဒီး ကိုသရၣ်မုၢ်ခံၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. သရၣ်မုၢ်တဖၣ်တဲဘၣ်အမိလၢ အဝဲသ့ၣ်ကဘျါရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဘၣ်ဆၣ် (ဖဲပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိ မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဖဲ လၢယနူၤအါရံၤ ၃၁၊ ၂၀၂၂နီၣ်)န့ၣ် နီၣ်ဝဲ--- အမိတဲဝဲလၢ အတၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်စံးဆၢလၢ သရၣ်မုၢ်ခံၣ်အံၤအိၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ ဖိသုၣ်မုၢ်ဖိအမိန့ၣ်ကွၢ်လၢအဟံၣ်ဒီး တဲဘၣ်အမိမုၢ်လၢကအိၣ်ဖဲကိုဒီး ဘၣ်သးဝဲလၢ အမိမုၢ်ဖိကထီၣ်ကတၢ်ကွံၣ်ကိုလၢ တၢ်မၤလိတနီၣ်ညါအံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲစံးလၢ “ယဖိမုၢ်ဖိဘၣ်သးဟဲကွၢ်ဒီးယၤ. ယပျီၤလၢ တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအီၤအံၤ ကဟူထီၣ်သၢလီၤအယိ ယမၤအအိၣ်တၢ်ဖဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်တနီၣ်ညါအံၤဒု ယအဲၣ်ဒီးလၢအထီၣ်ကတၢ်ကွၢ်ကို. လၢခံတနီၣ်န့ၣ် ယကမၤအလဲၤထီၣ်ကိုအဂၤတဖျါ. အကမဲၣ်ဆုးလၢအသကိးဖိတဖၣ်အကျါဒုလီၤတၢ်လံ. အဝဲမၤမုၢ်ကွၢ်အသးဒီး အသကိးမုၢ်ဖိတဖၣ်တဲဘၣ်အီၤလၢကထီၣ်ကတၢ်ကိုတနီၣ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဆူညါယတဘၣ်သးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်ဒ်အံၤကဲထီၣ်သးလၢဘၣ်. မ့ၣ်န့ၣ်မး ယဖိမုၢ်ကမၤလိဘၣ်တၢ် လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်မၤတံၣ်တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.”

သရၣ်မုၢ်တၢ်ဂၤလၢ နီၣ်ဝဲ--- အမိတဲသကိးတၢ်ဒီးအီၤန့ၣ် ပၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ ကိုဖိမုၢ်ဖိတဖၣ်လၢ အအိၣ်သဝီတဖျါၣ်ဃီဒီး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်န့ၣ် အမိအပါတဖၣ် တအဲၣ်ဒီးပၤအီၤလၢ ဟံၣ်ဒွဲလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. (ကိုဖိတဖၣ်ဒုသ့ၣ်ညါလိာ်သး တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အံၤဝံၤ ကွၢ်ဒုသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ် အမိအပါန့ၣ်လီၤ.) သရၣ်မုၢ်တၢ်ဂၤအံၤ တဲစ့ၢ်ကိးလၢ ကိုခိၣ်နီၣ်ရဲၣ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ကိုဖိမိပါတဖၣ်လၢ ကပၣ်ဒီးအဖိတဖၣ်လၢ ဟံၣ်ဒွဲတုၤလၢတနီၣ်အံၤကိုတၢ်မၤလိကတၢ်တစု မ့ၢ်လၢကိုနီၣ်ကကတၢ် အိၣ်တၢ်ထဲဒ် ခံလၢမ့ၢ်တမ့ၢ်သၢလီၤန့ၣ်လီၤ. ကိုဖိတဖၣ် မ့ၢ်ဟးထီၣ်ကွံၣ်ကိုန့ၣ် ကဘၣ်တူၢ်ရှုၣ်ကွံၣ် ဒီတနီၣ်ကျါကိုတၢ်မၤလိန့ၣ်လီၤ. အယိ ကိုဖိမိပၢ်တဖၣ် ကပၣ်အဖိလၢ ကိုအဂၤအဂီၢ် အိၣ်ခိးအဖိတဖၣ်ကထီၣ်ကတၢ်ကွံၣ်ကိုတနီၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. (ကိုဖိလၢ အအိၣ်ဝဲ--- သဝီ (ပိၣ်ခွါ လွံၣ်ဂၤ ဒီး ပိၣ်မုၢ် နွံၣ်ဂၤ) မၤလိတၢ်ဖဲ ဆ--- တီၤထီၣ်ကိုန့ၣ်လီၤ. ဖဲကိုစးထီၣ်ကွၢ်အသီတနီၣ်န့ၣ် ကိုဖိမုၢ်ဖိ နွံၣ်ဂၤလၢ လဲၤမၤလိတၢ်လၢ န--- ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤအိၣ်လၢကီၢ်ကိုတဲၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ).

နီၣ်ဝဲ--- န့ၣ်ပျီၤလၢ ပုၤမၤကမၢ်တၢ် ကမၤအီၤတၢ်တမံၤမံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဖိ အသရၣ်မုၢ်တဲဝဲဒ်လၢ ဖိသုၣ်မုၢ်သံကွၢ်အီၤလၢ အကလဲၤအိၣ်ဒီးအီၤ မ့ၢ်လၢအပျီၤလၢကဘၣ်အိၣ်လၢ ဟံၣ်ဒွဲအယိန့ၣ်လီၤ. သနၢ်ကွၢ် အသရၣ်မုၢ်ဆိကမိၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်ကရၤလီၤကြီအသးန့ၣ်လီၤ. နီၣ်ဝဲ--- ပၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ “ယဘၣ်သးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ကဘျါရဲၣ်သးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယဘၣ်ယိာ်လၢ ပုၤကမၤပျီၤယၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤ တမ့ၢ်ဖဲယသဝီဘၣ်အယိယပျီၤတၢ်. ယအိၣ်ယံၤလိာ်သးဒီး ယမိယပါ. အနီၢ်ကီၢ်ဒု ယအဲၣ်ဒီးမၤလိတၢ်ဘၣ်ဆၣ် ယကဆဲးမၤလိတၢ်ဖဲအံၤအဂီၢ်ယပျီၤတၢ်. ယအိၣ်လၢ ယသကိးတဖၣ်အကျါန့ၣ် ယမဲၣ်ဆုးဒိၣ်မး. ယတအဲၣ်ဒီးလၢ တၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤကဲထီၣ်သးလၢ ယသကိးတဖၣ်လၢဘၣ်.”

တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ နီၣ်ဝံၤ--- အိၣ်တဖၣ်သးလၢအပူၤကွၢ်လၢၤဘၣ်. သန့ကု နွံတဖၣ်ပူၤကွၢ်ဒီး အဝဲစးထီၣ် ဂဲၤလီၢ် ကွဲးဒီး မၤလိတၢ်ဒ်ညီၣ်န့ၢ်အသိးန့ၢ်လီၤ. နီၣ်ဝံၤ--- တဲဘၣ်သရၣ်မုၢ် အဂၤတဂၤလၢ “တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤ လီၤဂၢ်ဒ်တၢ်မံၤမိၢ်အံၤ တခါဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘၣ်ဘၣ်န့ၢ်လီၤ.” နီၣ်ဝံၤ--- တဲဝဲစ့ၢ်ကီးလၢ ဆူညါတနံၣ်န့ၢ် အက့ၤထီၣ်ကဒါဆ--- တီၤထီၣ်ကတ ဘျၢၣ်လၢၤဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ.

ဆ--- တီၤထီၣ်ကတသရၣ်သရၣ်မုၢ်တဖၣ် အဲၣ်ဒီးထံၣ် တၢ်ဆၢတဲၣ်ဘၣ်သးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဆၢတဲၣ်လၢ ကထူးထီၣ် ကွၢ်ကဲကမံးတံၣ်တဂၤအံၤလၢကွၢ်အဂီၢ်န့ၢ် ဒီးသန့ထီၣ်သးလၢ လီၢ်ကဝီၤပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအိၣ်ဖဲဟီၣ်ကဝီၤဖဲန့ၢ်လီၤ. အယီၤ ကွၢ်အတၢ်ဆၢတဲၣ်လၢ ကထူးထီၣ်ကွၢ် ဖ--- လၢ ကွၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် တထူးထီၣ်နီၣ်န့ၢ် အိၣ်ကတီၢ်သးန့ၢ်လီၤ.

ကွၢ်သရၣ်မုၢ်တဂၤလၢ ဆ--- တီၤထီၣ်ကတ ပၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ “ပမ့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်လၢ ဖိသုၣ်ခွဲးယၢ် ပိၣ်မုၢ်ခွဲးယၢ် ဒီးသးစၢ်ခွဲးယၢ် ဒုတၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိ ဖိသုၣ်မုၢ်ဝဲန့ၢ် အခွဲးအယၢ်လီၤ.” သရၣ်မုၢ်အဂၤတဂၤပၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ “မ့ၢ်မၤလီၤမၤတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ တၢ်အိၣ်သးတဂ့ၤဘၣ်. (...) ပမ့ၢ်တဘျီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဘၣ်န့ၢ် ဖိသုၣ်တဂၤအံၤ သန့အသးလၢ (ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်) အလီၢ်ကသ့ ဒ်လဲၣ်.”

လၢယူၤ ၃သီ၊ ၂၀၂၂န့ၢ် တၢ်ပၤဖျါလီၢ်ခံကတၢၢ်၊ အခိၣ်ထံး သရၣ်သရၣ်မုၢ်တဖၣ်ဒီး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ် သျှၣ်အိၣ်သးအိၣ် ဃုတၢ်တီၢ်တြၢ်ဘၣ်သး တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤဘၣ်ဆၣ် တၢ်တဆဲးဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအ လီၢ်ခံ ကွၢ်ကမံးတံၣ်တဂၤအံၤ ဆဲးမၤဒီးတၢ်လၢကွၢ်န့ၢ်လီၤ. လၢခံအဝဲဟးထီၣ်လၢကွၢ်ဘၣ်ဆၣ် တမ့ၢ်လၢ ကွၢ်အတၢ်ဆၢတဲၣ် မ့တမ့ၢ် လီၢ်ကဝီၤခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်အတၢ်ဆၢတဲၣ်အယီၤန့ၢ်ဘၣ်. အဝဲဟးထီၣ်လၢကွၢ် မ့ၢ်လၢ အမၤတၢ်သၢနံၣ်ပွဲၤထီၣ်လံၤအယီၤန့ၢ် လီၤ. ခဲအံၤ စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤအတၢ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ် ဘၣ်သးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဖီခိၣ်တအိၣ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ် အဟံၣ်ဖိဃီဖိ တအဲၣ်ဒီးတီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤဆူ ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်အအိၣ်ဘၣ်အယီၤန့ၢ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အမိ အပါတဲဝဲလၢ အတအဲၣ်ဒီး တီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူ ကွီၢ်ဘျီၣ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢအတသ့ၣ်ညါတၢ်လၢ အကဘၣ်တဲလၢ ကွီၢ်ဘျီၣ် ပုၤဘၣ်အယီၤန့ၢ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အမိအပါ ဘၣ်ယိၣ်စ့ၢ်ကီးလၢ ပုၤမၤကမၣ်တၢ်န့ၢ် မ့ၢ်ပုၤမဲအံၤပုၤသွဲးဒီး အကဂ့ၢ်လိၣ် ဘၣ်သး သွံၣ်ထံးမုၢ်ခွါတၢ်မၤပယွဲအဂ့ၢ်အံၤလၢကွီၢ်ဘျီၣ်ပုၤအယီၤန့ၢ်လီၤ.

(၄)တပတီၢ်- တၢ်ယုနုၤအခွဲး

မ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဖၣ် ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပကသ့တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤခါ, ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပက သ့တၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.

ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်, ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အမိ ဒီး သရၣ်မုၢ်ခံၣ် ဟ့ၣ် KHRG အခွဲးလၢ ကသ့တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤန့ၢ်လီၤ.

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိာ်

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျုတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. **KHRG** သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒုသဝီဖိတဖုၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤပၤတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. **KHRG** ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖုၣ်အံၤ ဒ်သိးကဟ်ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမျၢၢ်တဖုၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ်သးသ့ၣ်တဖုၣ်န့ၣ်လီၤ. နယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖုၣ်ဖဲ www.khrg.org အပူၤသ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.